

dicha casa; y de muchos años á esta parte tres son los Canónigos Administradores, dos de los quales son perpétuos y uno bienal. La Ciudad y Ayuntamiento nombra otros tres Administradores de los quales uno es Regidor, otro Caballero y otro Comerciante o Artista.

En 1792 trobem el servei facultatiu representat per un metge, un cirurgià i un encarregat de la Farmàcia (diguem-ne un practicant) que la servia sota la direcció del cirurgià. Un infermer tenia cura dels malalts (li deien *cabo de vara*) amb l'auxili de quatre servidors, dos homes i dues dones: que no devien cobrar una gran soldada per quant cada any es sortejava una *unça* per aquell qui d'entre ells en fos mereixedor.

Aquell any s'habilità una casa del carrer de Sant Pere, pròpia de l'Hospital, per a viure-hi el cirurgià. El metge i l'apotecari en vivien fora.

En 1845, del segle passat, porta el Diccionari de Madoz, que a l'Hospital hi havia *un encargado por la Junta Administrativa, llamado Prior, y seis Hermanas de la Caridad de San Vicente de Paul*. Diu que es calculaven uns 200 els malalts que entraven anualment i que era digne d'elogi el zel, caritat i netedat amb què eren atesos. Afegeix que: *Aunque sus rentas son pingües no cubren los gastos, y se suplen por limosnas y cuestionones de los pueblos*.

Així aniria vivint en el curs dels anys la humanitària obra, amb puges i baixes en els seus cursos, mai prou ufanosos; fins que ens trobem amb un Reglament imprès l'any 1879, que encara pot dir-se que regeix avui, almenys en les seves més fonamentals comandes.

Vegi's en extracte, l'organització actual:

L'Hospital té per objecte acollir els pobres malalts de la ciutat i les seves parròquies per atendre al seu alleujament i a la seva guarició.

L'Administració està encomanada a una Junta particular; composta d'un Regidor, dos senyors Canonges, elegits per l'Il·lm. Cabildo Eclesiàstic, un particular noble i un altre de menestral, nombrats per l'Excm. Ajuntament sota la presidència del senyor Alcalde, el qual és vocal nat de la mateixa.

El servei actiu de l'Establiment consta de dos metges: un, el més antic, amb caràcter de Director ¹². Cada un dels esmentats doctors visita dues vegades el dia tots

els malalts de la seva sala; alternant, per mesos, de tenir la dels homes o la de les dones.

Un practicant que a les ordres dels metges assisteix a les hores que li són assenyalades.

Tretze germanes de la Caritat de Sant Vicents de Paül. La superiora té a les seves ordres a tots els infermers, criats i servidors, que hi hagi a la casa: tenint al seu càrrec la cura i vigilància de totes les dependències de l'Establiment.

Dos sacerdots; un dels quals viu a la casa; té al seu càrrec l'Església, i els serveis religiosos per a tots aquells qui es troben a l'Hospital. L'altre porta la secretaria de la Junta d'Administració.

No hi ha places fixes d'infermers i infermeres; sinó que eventualment serveixen d'auxiliars els criats o minyones que es necessiten.

LA FARMACIA

Al llarg de la vida del nostre Hospital no hem trobat entre els documents que orienten la seva organització cap notícia de què tingués en una forma o altra Farmàcia pròpia, dins del seu clos o fora d'ell. Seria que les prescripcions mèdiques anirien a càrrec d'un o més *especiers* de la ciutat.

Fou a mitjans del segle xviii que el Canonge Ramis, administrador zelosíssim de l'Hospital es proposà dotar-lo d'aquesta important millora, afavorint l'obra amb la seva piadosa liberalitat.

Als baixos de l'edifici, a l'ala esquerra del pati d'entrada, l'Hospital tenia fins aleshores la seva capella, com encara es pot conèixer avui amb l'aire arquitectònic d'aquell local. En Ramis convertí la capella en Farmàcia. A l'altra cara del pati hi aixecà un nou oratori, que també dirigí, enriquí i adornà, amb mà pròdiga, tal com consta escrit en el seu llibre de *Dades y Rebudes* ¹³.

Un altre quadern d'ell mateix, dedicat només a la gestió de la nova Farmàcia, deixa bona memòria de com s'anava fent, i com es proveïa de tot quant li era de menester. Transcrivim tal com allà estan escrites algunes notes que podrien interessar els lectors del BUTLLETÍ.

Una subscripció que s'obrí per tal d'aportar-hi els cabals necessaris, s'encapçala així:

¹² Avui encara ocupa honrosament aquest lloc el doctor Josep Salarich, el qual en prengué possessió el juliol de l'any 1874, i tenint per digne company des de fa 35 anys el Dr. Candi Bages i Coch.

¹³ "Als 9 mars 1665 dia de Sta. Francisca Romana Be-nei jo lo canonge Ramis la Iglesia nova del Hospital de Vich feta obrar a mos gastos que de tot se servesca Deu Ntre. Sr. per mem gloria sua y augment d'aquesta Sta. Casa."